

خدا نفس انسانی را دارای همه قوا و توانایی قرار داده که بتواند در مقام مظهر اسمای الهی قرار گرفته و در جایگاه خلافت الهی مظهر ربوبیت و پروردگاری باشد و نه تنها خود بلکه همه هستی ما سوی «المالین» را به تمامیت کمال بایسته و شایسته‌شان برساند.

از جمله قوای مهم و اساسی نفس انسانی، می‌توان به قوای عاقله و جاذبه و دافعه اشاره کرد که بدون عاقله و جاذبه و دافعه یعنی شهوت و غضب نمی‌توان به آرامش و آسایش و رشد و تزکیه نفس دست یافت. قوه دافعه یا همان غضب، موجب می‌شود تا انسان بتواند هر آن چیزی که عامل تهدید در هر ساحتی از ساحات وجودی، هویتی، عرضی، جانی، مالی، امنیتی، اخلاقی و مانند آنها است، دفع و دور کند.

اجازه نمی‌دهد تا حقوق ایشان در ساحات گوناگون تضییع شود؛ چنان‌که خدا مثلاً به دفاع از پیامبر(ص) در امور گوناگون از جمله ازدواج (احزاب، آیات ۳۷ تا ۴۰)، اتهام غل (آل‌عمران، آیه ۱۶۱)، کهانت و جنون (طور، آیه ۲۹) و مانند آنها پرداخته است. پس همان‌گونه که خدا از پیامبران در برابر دشمنان و اتهامات واهی (بقره، آیه ۱۰۲، آل عمران، آیه ۵۵) دفاع می‌کند، مؤمنان باید این‌گونه عمل کنند؛ زیرا خدا

ساحت دفاع از وطن و خانه و کاشانه

از نظر قرآن، دفاع از وطن و خانه و کاشانه به عنوان دفاع از مال و دفاع از حق مطرح شده است و خدا کسانی که به این ساحت دفاعی وارد می‌شوند را یاری و نصرت می‌رساند. بنابراین، نه تنها دفاع از وطن و اخراج دشمنان و دفع آن مشروع و مجاز است، بلکه می‌توان نصرت خدای قوی عزیز را انتظار داشت.

ساحت دفاع از خانواده و فرزندان

در اصطلاح فقه قرآنی، دفاع به عنوان یک واجب تکلیفی برای پیشگیری، رساندن، پرداختن، دور کردن و حمایت از هر آن چیزی است که عامل تهدید و آسیب نسبت به اساس اسلام، جان، مال و آبروی انسان است؛ چنان‌که در اصطلاح حقوقی، پاسخی است که اصحاب دعوی به یکدیگر می‌دهند.

ساحت دفاع از خانواده

ساحت دفاع از خانواده و فرزندان

ساحات دفاع از نظر قرآن

ساحات دفاع به معنای فقهی و حقوقی بسیار گسترده است. که در این‌جا به مهم‌ترین آنها از نظر قرآن می‌پردازیم:
۱. دفاع از عقاید توحیدی: مهم‌ترین و اساسی‌ترین ساحت دفاع همان دفاع از اسلام و عقاید توحیدی است که تکلیف اساسی پیامبران و مؤمنان است.

بیر اساس گزارش‌های قرآنی، همه پیامبران به ویژه از حضرت ابراهیم(ع) و پس از آن، و نیز مؤمنان و پیروان پیامبران، تمام اهتمام ایشان دفاع از ساحت عقاید توحیدی در برابر کافران و مشرکان بوده است. (بقره، آیه ۲۵۸، کهف، آیات ۱۴ و ۱۵، هود، آیات ۶۱ تا ۷۱ و ۸۴ تا ۸۸؛ مانده، آیه ۱۶، یس، آیات ۲۰ تا ۲۵؛ ابراهیم، آیات ۶ و ۱۰) دفاع از دین و عقاید توحیدی و دیگر مقدسات اسلامی در همه شرایع آسمانی به عنوان یک سنت الهی در ساحات تکوین و تشریع مطرح است. (حج، آیه ۴۰)

بنابراین، خدا نه‌تنها از دین و مقدسات اسلامی دفاع می‌کند و این سنت تقدیری و قطعی الهی است (همان)، بلکه به دفاع از اهل حق یعنی پیامبران می‌پردازد و

استفتاء

از رهبر شهید انقلاب اسلامی

تردید در نیت روزه استیجاری

(س)
روزه استیجاری گرفتم، قبل از ظهر در ادامه دادن روزه دچار شک شدم اما بعد از مدتی و قبل از رسیدن ظهر، تردیدم برطرف شد و روزه را ادامه دادم؛ آیا روزه، صحیح است؟ اجرتی که در قبال اینـ روزه به من می‌دهند، حلال است؟

(ج)
اگر هنگام اذان صبح یادم نبود که نیت روزه کنم ولی بعد از اذان صبح و قبل از ظهر یادم آمد و نیت کردم که به نیابت از این میت روزه استیجاری بگیرم؛ آیا روزه صحیح است؟

(ج)
در هر دو صورت روزه استیجاری، صحیح و اجرت دریافتی حلال است.

همسایه مسجد

(س)
از آنجا که شرکت در نماز جماعت، مستحب است و برای همسایه مسجد و کسی که صدای اذان مسجد را می‌شنود، بیشتر سفارش شده است؛ تا چند خانه یا چند متر، همسایه عریف به حساب می‌آید؟

(ج)
همسایگی، مفهومی عریض است یعنی کسی که در عرف جامعه به او همسایه می‌گویند و تعیین حدود آن بسته به نظر عرف است؛ گاهی در یک شهر ک خلوت یا فاصله دور، همسایگی مسجد صدق می‌کند اما در یک محله شلوغ ممکن است ساکنان یک یا دو کوچه آن طرف‌تر همسایه محسوب نشوند.

غسل و کفن جنین سقط شده

(س)
برای غسل و کفن جنینی که سقط شده چه وظیفه‌ای داریم؟
(ج)
اگر بعد از چهار ماهگی سقط شده باشد، غسل، خنوط، کفن و دفن به صورت متعارف انجام شود و اگر قبل از آن باشد، غسل واجب نیست، در پارچهای پیچیده و دفن شود البته در هر حال، نماز میت واجب نیست.

لباس نماز گزار

(س)
اگر در حال نماز متوجه شـویم که لباسمان نجس است تکلیف چیست؟ آیا نماز را ادامه دهیم یا قطع کنیم؟

(ج)
اگر بین نماز متوجه نجاست بدن یا لباس شوید و بدانید که نجاست از پیش بوده است؛ در وسعت وقت، نماز باطل است و باید بعد از تطهیر، نماز را اعاده کنید و در تنگی وقت، اگر آب کشیده بدن یا لباس یا عوض کردن لباس یا بیرون آوردن آن، حالت نماز را به هم نمی‌زند، باید در حال نماز این‌گونه عمل کنید و پس از آن نماز را ادامه دهید و در صورتی که به انجام این کارها حالت نماز به هم می‌خورد، باید با همان حال نماز را ادامه دهید و نماز صحیح است.

تغییر کاربری وقف

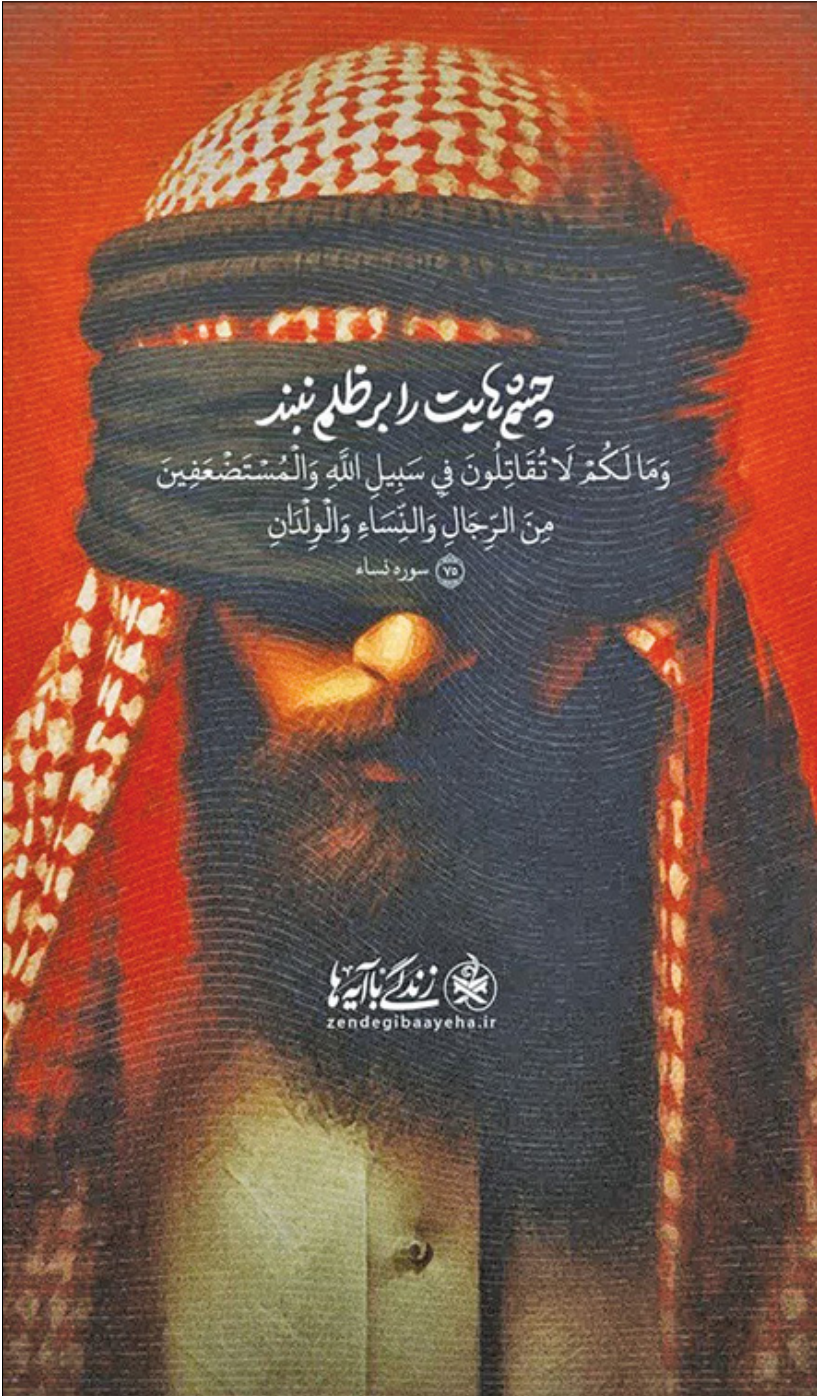
(س)
یک قطعه زمین کشاورزی در سالبان گذشته توسط مالک، وقف شده و در اختیار متولی خاص قرار داده شد تا با درآمد حاصل از کشاورزی برای امام حسین(ع) عزاداری شود؛ در حال حاضر به دلیل شرایط ایجاب شده در منطقه، امکان کشاورزی و وصول درآمد از زمین مورد نظر وجود ندارد؛ آیا متولی زمین می‌تواند نسبت به فروش زمین و تبدیل آن به ملک دیگر (تبدیل به احسن) که با درآمد آن امکان عمل به وقف وجود داشته باشد، اقدام کند؟

(ج)
مورد مذکور مجوز شرعی بر فروش موقوفه نیست و لازم است هر چند با تغییر کاربری زمین، متولی شرعی، اجاره متعارف را دریافت کرده و در موردی که در وقفت‌نامه معین شده هزینه کند.

معارف

MaarefKayhan@Kayhan.ir

ساحات دفاعی از نگاه قرآن

بنابراین، نه تنها دفاع از وطن و اخراج دشمنان و دفع آن مشروع و مجاز است، بلکه می‌توان نصرت خدای قوی عزیز را انتظار داشت تا اگر کسی به حکم الهی نیز وارد این عرصه و ساحت دفاعی می‌شوند.(بقره، آیات ۲۴۶ تا ۲۵۰؛ حج، آیات ۳۹ و ۴۰)

دفاع می‌بایست برای خدا و احقاق حق و اقامه عدالت و قسط و ابطال باطل و ظلم باشد؛ این امری است واجب که باید انجام شود؛ اما اگر کسی برای غیر خدا و اقامه عدل و قسط اقدام کند، به خطا رفته و دفاع و عدم حضور در میدان نبرد و دفاع همانند رفتار منافقان موجب خشم الهی است.

تفسیر سجده حضرت یعقوب(ع) بر حضرت یوسف(ع)

ب) سجده خضوع و تکریم که به‌مثابه تعظیم و اجلال در برابر شخص یا چیزی انجام می‌شود. این عمل محذور عقلی یا نقلی ندارد و در صورت تعلق امر الهی جایز است؛ چون چنین سجده‌ای عبادت نیست، بلکه نوعی تکریم است، اما به دلیل معتبری نیاز دارد. نمونه روشن آن سجده فرشتگان برای حضرت آدم(ع) است(۱)؛ این سجده در حقیقت، عبادت و اطاعت از خداست و به فرمان او انجام شده است.(۲)
سجده برای حضرت یوسف(ع)، سجده تکریم و تعظیم و نه سجده عبادت
ظاهر آیه و سیاق داستان نشان می‌دهد که ضمیر «لَهُ» در «وَ خَرَّوْا لَهُ سُجَّدًا» به حضرت یوسف علیه‌السلام بازمی‌گردد و مسجد له، اوست؛ اما این سجده به هیچ‌وجه سجده عبادت و پرستش حضرت یوسف نبوده است، بلکه صرفاً سجده خضوع، تکریم، اجلال و تحیت بوده است؛ زیرا حضرت یعقوب یکی از سجده‌کنندگان بود که در توحید، جزء «مخلصین» بود و هرگز چیزی را شریک خدا نمی‌گرفت. حضرت یوسف نیز خود دعوت‌کننده به توحید خالص بود؛ چنان‌که به هم زندانیان خود گفت: «مَا كَانَ لَنَا أَنْ نُنْشُرَكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ؛ محال است که ما چیزی را به جای خدا

عبادت کنیم»(۳)؛ ازاین رو اگر این عمل‌پرستش او محسوب می‌شد، به‌یقین آنان را نهی می‌کرد و نمی‌گذاشت چنین کاری بکنند. بنابراین اینـ عمل تنها خضوع، اجلال و تحیتی از روی اطاعت الهی برای مقام پیامبری و آیت خدا بودن یوسف(ع) بود و آنان از این کار هدفی نداشتند جز اینکه حضرت یوسف را آینی از نشانه‌های الهی بدانند و او را قبله در سجده و عبادت خود قرار دادند. همان‌گونه که ما خدا را عبادت می‌کنیم؛ اما کعبه را قبله قرار می‌دهیم، آیت و نشانه الهی از آنجا که نشانه است، استقلالی از خود ندارد و سجده به سوی آن، در واقع عبادت صاحب آیت (خداوند متعال) است.(۴)

برخی مفسران نیز احتمال داده‌اند که مراد از سجده در این آیه، نهادن پیشانی بر زمین نیست؛ چون چنین چیزی برای غیر خدا جایز نیست، بلکه منظور از آن، انحنا و خمیدن برای تعظیم و تحیت است و نه عبادت.(۵)
مواجهه و استقبال حضرت یوسف از پدر
بررسی آیات مربوط به این ماجرا نشان‌دهنده کمال ادب و احترام حضرت یوسف در برابر پدرش است. عبارت «وَ رَفَعَ أَبُوتِهِ عَلَى الْعَرْشِ وَ خَرَّوْا لَهُ سُجَّدًا» نشان می‌دهد که ابتدا حضرت یوسف

در ایـن دیدارها، شش‌دانگ حواس‌ها به کوچک‌ترین کنش‌های آن مرد آسمانی بود که در هر کدام حکمتی نهفته بود که برایمان از خواندن ده‌ها کتاب اخلاق و عرفان تأثیر

صفحه ۱۱
یکشنبه ۱۰ آبان ۱۴۰۵
۲۱ جمادی‌الاول ۱۴۴۸ - شماره ۲۴۲۷۵

(بقره، آیه ۲۵۱) و امنیت کامل تحقق یابد. (حج، آیات ۳۸ و ۴۰؛ بقره، آیات ۲۴۶ تا ۲۵۱)

بنابراین، دفاع نظامی از جمله اشکال دفاع حق است که عقل فطری به آن گرایش دارد و وحی نقلی آن را امضا و تأیید می‌کند. (توبه، آیه ۱۱۳، حج، آیات ۳۹ و ۴۰؛ بقره، آیات ۲۴۶ و ۲۵۱)

اصول و قواعد دفاع مشروع و ممنوع
فلسفه دفاع بر اساس دین الهی و سنت‌ها و قوانین الهی حاکم بر هستی، دفع ظلم (حج، آیه ۳۹؛ شعراء، آیه ۲۲۷)، دفع فساد در زمین (بقره، آیه ۲۵۱)، حفظ حق و احقاق عقاید توحیدی و حفظ اماکن مقدس توحیدی (حج، آیات ۳۸ تا ۴۰) و مانند آنها است.

از نظر قرآن، حیطه دفاع مشروع در محدوده تجاوز انجام شده بدون افراط است. (بقره، آیات ۱۹۱ و ۱۹۲؛ مانده، آیه ۲۲، نحل، آیه ۱۲۶)
بنابراین، دفاع مشروع از مال و جان و هویت و دین و مانند آنها می‌بایست در چارچوب «عدل الهی» و اقامه قسط باشد و از هرگونه تعدی و تجاوز مبرا و منزه باشد. (نساء، آیه ۱۳۵؛ مانده، آیه ۸؛ حدید، آیه ۲۵)
در دفاع نظامی باید مراعات ماههای حرام شود (توبه، آیه ۳۶) مگر آنکه دشمن در این ماه‌های حرام اقدام کند که لازم است تا دفع شود. (همان؛ بقره، آیه ۱۹۱ تا ۱۹۴)
دفاع می‌بایست برای خدا و احقاق حق و اقامه عدالت و قسط و ابطال باطل و

ساحت دفاع از خانواده و فرزندان

از واجبات شرعی بر مؤمنان، دفاع از هر کسی است که عنوان مظلوم و مستضعف بر او بار می‌شود، خواه مسلمان باشد و خواه غیر مسلمان؛ زیرا حکم شرعی اسلام دفاع از حق و مصادیق آن است که مهم‌ترین آنها دفاع از عدالت در برابر ظلم است؛ شکی نیست که ظالم و مستتکبر علیه مظلوم و مستضعف، عملی را انجام می‌دهند که باطل و ناحق است؛ بنابراین، مؤمنان می‌بایست به دفاع از مظلوم و مستضعف حتی با جهاد و جنگ پرداخته و ظالم و مستکبر را در جای خود بنشانند.

ساحت دفاع از خانواده و فرزندان

ظلم باشد؛ این امری است واجب که باید انجام شود؛ اما اگر کسی برای غیر خدا و حق و اقامه عدل و قسط اقدام کند، به خطا رفته و دفاع او می‌تواند ظالمانه باشد؛ چنان‌که کوتاهی و ترس در مقام دفاع و عدم حضور در میدان نبرد و دفاع همانند رفتار منافقان موجب خشم الهی است. (آل‌عمران، آیه ۱۶۷؛ احزاب، آیات ۱۳ و ۱۴؛ توبه، آیه ۱۳)

همچنین برخی از دفاع‌ها از مصادیق حرام و ممنوع است. از جمله دفاع از خائن (نساء، آیه ۱۰۵ و ۱۰۷)؛ زیرا چنین دفاعی موجب انحراف انسان از حق می‌شود. (همان)
صادقه‌ها روایای دوران کودکی حضرت یوسف و نشانه‌ای آشکار از صدق وعده‌های الهی به شمار می‌رود.

سجده خاندان حضرت یعقوب(ع) بر حضرت یوسف(ع)
هیچ‌گونه منافاتی با اصل توحید ندارد. این سجده، سجده عبادت نبود که ذاتاً منحصر در ذات اقدس پروردگار است، بلکه سجده خضوع، تکریم و پاسداشت مقام پیامبری بود که خداوند او را مظهر عظمت و آیت خود قرار داده بود.

ساحت دفاع از خانواده و فرزندان

پدر و مادر خود را بالای تخت سلطنتی نشاند که البته مقتضای ظاهر سیاق آن است که این کار با امر و دستور یوسف و به دست خدمتکاران انجام شده باشد؛ چون می‌فرماید: «برای او به سجده افتادند»(۱)
تعبیر نشان می‌دهد که سجده در نخستین زمانی بود که چشمشان به یوسف افتاده است؛ پس گویا به دستور یوسف(ع)، در موقعی که یوسف در آن مجلس نبوده است، ایشان را در کاخ اختصاصی و بر تخت سلطنتی نشاندند. اما هنگامی که حضرت یوسف وارد مجلس شد، نور الهیـ که از جمال بدیع و دل‌آرای او متبلور می‌شد، آنان را خیره و از خود بی خود کرد؛ تا حدی که عنان را از کف دادند و بی‌اختیار به خاک افتادند.(۲)
حضرت یوسف پیش از این مرحله نیز آنان را در آغوش گرفته بود(۳) و نهایت احترام و تعظیم را در برابر مقام پدری و مادری به جا آورده بود. همچنین این سجده، تعبیر و تحقق عینی همان روایای صادقانه دوران کودکی حضرت یوسف بود(۴) تا صدق وعده و نبوت الهی بر همگان آشکار شود.

ساحت دفاع از خانواده

نتیجه
با تبیین و تحلیل آیات شریفه روشن می‌شود که سجده خاندان حضرت یعقوب(ع) بر حضرت یوسف(ع) هیچ‌گونه منافاتی با اصل توحید ندارد. این سجده، سجده عبادت نبود که ذاتاً منحصر در ذات اقدس پروردگار است، بلکه سجده خضوع، تکریم و پاسداشت مقام پیامبری بود که خداوند او را مظهر عظمت و آیت خود قرار داده بود. همچنین رفتارهای حضرت یوسف از

امام از کنار فرماندهان رد شد و رفت طرف کلید برق و چراغ را خاموش کرد. در آن وقت روز نیازی به لامپ نبود، اما برای همه‌مان جالب بود که چرا هیچ‌کس به این قضیه توجه نداشت و جالب‌تر آنکه چرا امام به کسی دستور نداد چراغ‌ها را خاموش کند و خودش شخصاً بلند شد و کلید را زد!
راوی: سردار «محمدجعفر اسدی» فرمانده لشکر ۳۳ المهدی(عج)
در سال‌های دفاع مقدس کتاب «هدایت سوم» به نقل از دفاع پرس

ساحت دفاع از خانواده

ساحت دفاع از خانواده

ساحت دفاع از خانواده

ساحت دفاع از خانواده

ساحت دفاع از خانواده

ساحت دفاع از خانواده

ساحت دفاع از خانواده

ساحت دفاع از خانواده

ساحت دفاع از خانواده

ساحت دفاع از خانواده

ساحت دفاع از خانواده